

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет адвокатури та антикорупційної діяльності
Кафедра організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури

АДВОКАТУРА: МИНУЛЕ, СУЧАСНІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ

**МАТЕРІАЛИ
XV Міжнародної
науково-практичної конференції**

*14 листопада 2025 року,
м. Одеса*

Одеса
«Юридична література»
2025

УДК 347.965(477)(063)
A288

Редакційна колегія:

Н. М. Бакаянова (голова), завідувачка кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури;
С. К. Костенко, професор;
І. О. Кісліцина, доцент;
М. О. Кравченко, доцент;
О. Г. Свіда, доцент;
П. М. Синицин, доцент;
О. О. Храпенко, доцент;
Л. П. Нестерчук, старший викладач;
Р. Р. Щербатий, асистент

Рекомендовано до друку вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 3 від 15 жовтня 2025 р.)

Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє : матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 14 листопада 2025 р.) / редкол.: Н. М. Бакаянова (гол.), І. О. Кісліцина, М. О. Кравченко [та ін.]. — Одеса : Юридична література, 2025. — 664 с.

ISBN 978—966—419—456—0

У збірнику містяться матеріали доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції «Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє», яка відбулася 14 листопада 2025 р. у Національному університеті «Одеська юридична академія». Доповіді учасників присвячені актуальним питанням адвокатури і здійснення адвокатської діяльності в Україні, історії адвокатури, діяльності Національної асоціації адвокатів України, проблемам і перспективам розвитку адвокатського самоврядування, правилам адвокатської етики та юридичній відповідальності адвокатів, зарубіжному і міжнародному досвіду організації та діяльності адвокатури.

УДК 347.965(477)(063)

Відповідальність за зміст та достовірність поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники та рецензенти, які рекомендували ці матеріали до друку.

ISBN 978—966—419—456—0

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2025

Секція 4

ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ТА ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АДВОКАТА

Кузьменко С. Є.

директор Вищої школи адвокатури
Національної асоціації адвокатів України

АДВОКАТУРА ЯК ПОКЛИКАННЯ

Адвокатура — це не просто професія. Це покликання. Це стан душі. Це вибір бути поруч із людиною тоді, коли їй найважче — коли вона потребує не лише правової допомоги, а й підтримки, розуміння, віри.

Варто зазначити, що адвокатура — це не просто інститут, це голос справедливості, який не має права мовчати. Це про гідність, людяність, силу слова і відповідальність за правду.

Історія української адвокатури — це історія боротьби, мужності й гідності. Вона проходила через тиск, заборони, реформи, але щоразу відроджувалася — сильніша, мужніша, мудріша. Ми пройшли шлях від дорадчих функцій у судових процесах ХІХ століття до незалежної, самоврядної адвокатури, яка сьогодні є невід’ємною частиною демократичної держави.

Сьогодні адвокатура переживає час великих змін. Ми стаємо сучасними, цифровими, відкритими. Зміцнюється самоврядність, розвиваються стандарти професійності та доброчесності, зростає роль підвищення професійного рівня адвоката.

Ми усвідомлюємо, що адвокат — це не лише правник.

Сьогоднішній адвокат — це цілий оркестр. Необхідно бути вправним комунікатором, наставником, партнером, захисником, психологом, який може якісно допомогти людині пройти через найскладніші етапи в житті й не втратити віру в справедливість.

Абсолютно точно вважаю, що саме адвокатська етика є серцем нашої професії.

Саме вона вимагає чесності, добросовісності, лояльності до клієнта, колег, інституцій та суспільства. Це не формальність, а умова забезпечення справедливості та довіри. Бо без наявності довіри не можливе існування правовідносин між клієнтом та адвокатом.

Мене особливо надихає, що сьогодні в професію приходять молоде покоління адвокатів — освічені, чуйні, цифрово грамотні юрис-

ти, які не бояться змінювати світ навколо себе та чітко окреслюють свої рамки. Для них адвокатура — це не просто робота, вони не мають суб'єктивного уявлень про професію, а чітко окреслюють для себе її місію — служіння людині, суспільству і праву та забезпечення законного та справедливого процесу для кожного.

Звісно, попереду нас чекає ще багато завдань — удосконалення стандартів правничої допомоги, розвиток наставництва, посилення міжнародної співпраці, підвищення ролі адвокатської освіти. Але всі ці виклики — це також і можливості для адвокатської спільноти. Це можливості для зростання, об'єднання та спільного зміцнення.

Саме тому, я хочу звернутися до кожного, хто лише стоїть на порозі цієї професії: не варто боятися. Адвокатура — це не закритий клуб, це шлях, який вимагає сміливості, розвитку і величезної внутрішньої сили. Водночас, це шлях, який дарує головне — відчуття справжнього сенсу своєї роботи.

Нехай адвокатура України завжди залишається символом професійності, гідності й служіння праву.

Бо адвокатура — це не лише про закон. Це — про людей. Про справедливість. Про силу правди, яка здатна змінювати життя.

Макаренко О. Ю.

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри адміністративного права та процесу
Навчально-наукового інституту права та соціального менеджменту
Донецького державного університету внутрішніх справ,
адвокат,

Морозов Є. Є.

кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри адміністративного права та процесу
Навчально-наукового інституту права та соціального менеджменту
Донецького державного університету внутрішніх справ, адвокат

**ВИКОРИСТАННЯ ОЦІНОЧНИХ СУДЖЕНЬ АДВОКАТОМ
ЯК ПІДСТАВА ПРИТЯГНЕННЯ ЙОГО
ДО ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ**

Вартість етики та професіоналізму в роботі фахівців окремих напрямків важко переоцінити, особливо в роботі адвоката. Разом із тим, за останні роки робота адвоката стала більш стресовою, емоційною в багатьох випадках і на жаль, достатньо часто небезпечною, як для адвоката так і для його клієнта.

Юрченко Я. М.

Психологічна підтримка адвокатів у період війни: новий
напрямок адвокатського самоврядування 375

Секція 4
ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА
ТА ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АДВОКАТА

Кузьменко С. Є.

Адвокатура як покликання 380

Макаренко О. Ю., Морозов Є. Є.

Використання оціночних суджень адвокатом як підстава
притягнення його до дисциплінарної відповідальності 381

Глушкова Д. В.

Професійна етика адвоката в цифрову епоху: питання
комунікації та конфіденційності 385

Чекмарьова Л. Ю.

Етичні та психологічні особливості комунікаційної діяльності
адвоката в суді 387

Нестерчук Л. П.

Чесність та добропорядна репутація як один з основних
принципів адвокатської етики 390

Тимошенко М. В.

Деякі аспекти професійної етики та юридичної
відповідальності адвоката 394

Тодорич І. В.

Модернізація деонтологічних та етичних вимог
до адвокатської діяльності у призмі цифрової трансформації
сучасного суспільства 396

Басюк Ю. М.

Адвокатська етика: особливості розвитку 400

Чорний М. М.

Значення рішення ЄСПЛ у справі «Чеферин проти Словенії»
в аспекті врегулювання взаємовідносин адвоката та прокурора
у судовому процесі 404

Айткулова А. Р.

Етика адвоката в епоху соціальних мереж: межа
між саморекламою та порушенням стандартів 407